

אמן קצרה

אמן יתומה

אמן קטופה

אמן חטופה

1

אמן יתומה מהו?

אין לענות אמן על 'ברכה' או 'בקשה'
שאינו יודע על מה הוא עונה,
לפי שעניית אמן כזו נחשבת לזלזול רח"ל!

מקורות: שו"ע קכ"ד, ח' בדברי הרמ"א, ובמ"ב ס"ק ל"ג ובבאה"ל זיש מחמירין

זכור!

עניית אמן פירושה הצטרפות לדברי המברך,
וע"כ בשאינו יודע על מה הוא עונה = אמן יתומה.

גם החזן וגם הקהל, גם במוסדות הלימודים וגם בבית גם בכולל וגם בישיבה -
כולנו ממתנינים זה לזה ומקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!

לקבלת חומר ולשאלות נותן לפנות למנכ"ל עיית אמן כהלכה:
aaronent@484now@gmail.com

נא עצם ופרסם גם אתה
בין מרכז וידיך

ביאור נאה וברור איך להיזהר משלושת אופני 'אמן יתומה'

דיבור לברכה, אפילו שלמעשה מתחיל לענות לאחר שעבר כבר תכ"ד מסיום הברכה, והטעם הוא לפי שעניית האמן היא חלק מן הברכה ממש וכו"ל, ולא הסתיימה הברכה לפני שהסתיימה עניית האמן שנאמרה כהלכה, וכמבואר בגמרא הנ"ל [קכ"ד, ח' באה"ל מ"ד].

ג. השני: מעת שהתחיל הש"ץ את הברכה הבאה, הסתיים זמן עניית האמן על הברכה הקודמת, והעונה אז אמן נחשבת ענייתו ל'אמן יתומה' [כי אין לה כבר קשר לברכה הקודמת]. לכן על הש"ץ להמתין בין ברכה לברכה לצורך עניית הקהלה 'אמן' על ברכתיו ועליו להמתין עד שיכלה 'אמן' עכ"פ מפי רוב העונים [קכ"ד, מ"ב ס"ק ל"ז וע"ש עוד], ש"ץ שלא ממתין כראוי - עונש ביטול האמן על ראשו [אמנם גם בזה על הציבור להאזין ולכוון לברכות הש"ץ].

ז. אם התחיל לענות בזמן, ותוך כדי עניית האמן על ידו, התחיל הש"ץ את הברכה הבאה, ימשיך את ענייתו בנחת ובכוונה ולא ימהר לסיים את ענייתו.

ח. השלישי: דעת הרמ"א שבכלל איסור אמן יתומה נאמר גם שאסור לענות אמן כאשר אינו יודע על מה הוא עונה ולמה הוא מצטרף בענייתו, אמנם אף שלא שמע את החזן מברך, אם יודע על מה הוא עונה - רשאי לענות אמן. [ואף שלדעת השו"ע מותר לענות אמן אף כשאינו יודע על מה עונה כשאינו יוצא בברכה זו - כבר הביא הכה"ח שהחיד"א וחסד לאלפים כתבו שלמעשה אין להקל בזה משום חומרת איסור עניית אמן יתומה].

ט. אין עונין אמן יתומה, כלומר עניה זו היא אסורה בהחלט, אין עליה שכר אלא רק עונש רח"ל, וכמש"א שם בברכות מ"ז. 'כל העונה אמן יתומה יהיו בניו יתומים' רח"ל, ולא עוד אלא שאפילו בספק אמן יתומה אין לענות, ומוטב שלא לענות אמן כלל במקרה כזה מאשר להיכנס לחשש עוון החמור הזה רח"ל [קכ"ד, ח' באה"ל ויש מחמירין, וכה"ח כנ"ל אות ז' בשם החיד"א וחסד לאלפים].

- נמצינו למדים שישנם ג' אופנים של אמן יתומה:
- האחד - לאחר שעבר תכ"ד מסיום הברכה.
- השני - לאחר שהתחיל הש"ץ את הברכה הבאה.
- השלישי - כשאינו יודע על מה הוא עונה.

א. אחת הזכויות היותר גדולות ונוראות שאנחנו זוכים בה שלוש פעמים ביום מידי יום בימו בתפילות שחרית מנחה וערבית, ובשבת ור"ח ובמועדים גם בתפילת המוספין, היא להמליך את הקב"ה בעניית 'אמן כהלכה' שהפליגו בש"ס ובזוה"ק בשגב ונוראות עניינה ופעולותיה לטובה בזה ובבא, והאמת שגם בבית, בעבודה, ואפילו במוסדות הלימודים, בישיבה ובכולל זה נוגע למעשה ממש.

ב. בגלל חשיבות העניין כ"כ בעיני חז"ל הקדושים, שנהירין להו שבילי דרקייעא כשבילי דארעא, גילו לנו הם את ה'סדרים הנכונים' איך לענות אמן והחמירו נוראות בשכרה העצום והנורא כאשר היא נאמרת כהלכה [יעויין בש"ס ברכות מ"ז. ומידה טובה מרובה פי ת"ק, ובזוה"ק וילך באורך רב תסמרנה שערות ראש מכל האמור שם] וכחלק מזה עלינו להיזהר מאד מ'אמן יתומה' - שגם בזה כשלא עונה כראוי נחשב כמזלזל בדברי השבחה או הבקשות שאמר המברך.

ג. מהי אמן יתומה ?
האחד: עניית האמן צריכה להיות מחוברת לברכה עצמה לפי שהיא חלק מהברכה ממש, דהיינו שכשיש מי שעונה אמן כהלכה - נחשבת עניית האמן כחלק מן הברכה, ולא מסתיימת הברכה עד לאחר סיום עניית האמן - גמרא ברכות מ"ז. [וברש"י שם].

מכיון שכן יש מקום לעניית האמן רק כאשר היא נאמרת בסמיכות לברכה, דהיינו מיד לאחר סיום כל התיבה האחרונה של הברכה, אבל גם לא רחוק מסיומה, שרק אז יש לה חיבור לברכה.

ד. וכמה הוא השיעור ? מותר לענות 'תוך כדי דיבור' לסיום הברכה [בתוך שיעור זה נחשב תמיד ל"אותו הזמן"] ולכן תכ"ד נחשב עדיין לזמן סיום הברכה, והוא הזמן הראוי לעניית האמן.

שיעור "תוך כדי דיבור" הינו כ-2 שניות, לכן תוך זמן זה מסיום הברכה - הוא הזמן הראוי להתחלת עניית אמן, התחלת עניית אמן לאחר שעברו כ-2 שניות מסיום הברכה נחשבת 'אמן יתומה' שאין לה חיבור לברכה.

ה. יצוין כי התחלת עניית אמן בזמן - בכוחה להאריך את הברכה, לענין שיוכלו אחרים להצטרף לענייתו, דהיינו שמותר לענות בתוך כדי דיבור לענייה שהתחילה תוך כדי

גם החזן וגם הקהל, גם במוסדות הלימודים וגם בבית גם בכולל וגם בישיבה - כולנו ממתנינים זה לזה ומקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!

לקבלת חומר ושאלות ניתן לפנות למכון עניית אמן כדלקמן:
aamen05484101000@gmail.com

נא צלם ופרסם גם אתה
בין מכריך וידיך

אמן קצרה

אמן יתומה

אמן קטופה

אמן חטופה

הידעת?

זמן עניית אמן
בתוך כ-2 שניות
מסיום הברכה
בלבד

יש לענות אמן מיד עם סיום הברכה בתוך
כדי דיבור של הברכה או של העונים.

מקורות: קכ"ד, ח' וכמ"ב ס"ק ל"ד ובבא"ל שם

זכור!

עניית אמן לאחר כדי דיבור
= אמן יתומה.

גם החזן וגם הקהל, גם במוסדות הלימודים וגם בבית גם בכולל וגם בשיבה -
כולנו ממתינים זה לזה ומקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!

לקבלת חומר ולשאלות נפרד לפנות למנכ"ל עיית אמן כהלכה:
aaron@2484.com@gmail.com

נא צלם ופרסם גם אתה
בין מנכ"ל וידיך

אמן קצרה

אמן יתום

אמן קטופה

אמן חטופה

שים לב אמן יתומה!

לא יתחיל לענות אמן - לאחר
שהש"ץ התחיל את הברכה
הבאה. כמו"כ הש"ץ לא יתחיל
את הברכה הבאה לפני
שהקהל יסיים לענות אמן!

(מביתאורי)

זכור!

התחלת עניית אמן לאחר שהש"ץ
התחיל את הברכה הבאה = אמן יתומה.

גם החזן וגם הקהל, גם במוסדות הלימודים וגם בבית גם בכולל וגם בישיבה -
כולנו ממתנינים זה לזה ומקדישים 2 שניות בין ברכה לברכה - לעניית אמן כהלכה!

לקבלת חומר ולשאלות ניתן לפנות למסך עיית אמן כהלכה:
aamen@484100@gmail.com

נא צלם ופרסם גם אתה
בין מרכז וירידך